

du, zoals de Sowjet-Unie oorspronkelijk had gewild, kunnen verhinderen dat een klacht tegen zijn politiek door de Veiligheidsraad in behandeling werd genomen.¹ Vastgesteld werd in Jalta voorts dat een internationale conferentie ter oprichting van de organisatie der Verenigde Naties eind april '45 in San Francisco zou worden geopend.

Ook aan de ontwikkelingen in Polen werd op de conferentie van Jalta aandacht besteed.

Na de besprekingen die premier Mikolajczyk begin oktober '44 in Moskou had gevoerd (hij had zich toen, gelijk vermeld, met kracht verzet tegen de pretenties van het Poolse Comité voor de Nationale Bevrijding maar wel toegezegd dat hij zich in Londen moeite zou geven dat het Poolse kabinet in het verlies van de oostelijke helft van Polen zou berusten), waren de tegenstellingen verscherpt. Mikolajczyk had bij zijn ambtgenoten niets bereikt – hij was afgetreden en er was vervolgens een nieuw, nog feller anti-communistisch kabinet gevormd door de socialistische leider Arciszewski die door de Poolse regering geholpen was uit Polen te ontsnappen. Anderzijds kwamen uit het door de Russen veroverde deel van Polen meer en meer berichten dat officieren en manschappen van het Poolse Ondergrondse Leger al of niet gewelddadig werden uitgeschakeld en dat geen enkele groepering die niet communistisch was, nog de mogelijkheid kreeg, actie te voeren. Sterker nog: de Sowjet-Unie stelde de Verenigde Staten en Engeland voor een voldongen feit door op Oudejaarsdag het Poolse Comité voor de Nationale Bevrijding te erkennen als de Voorlopige Poolse regering – een van de eerste besluiten van die regering hield in dat alle Poolse grootgrondbezitters zonder schadeloosstelling werden onteigend en dat hun landerijen werden verdeeld onder hun vroegere pachters.

Wat Polens grondgebied betrof, stelde Stalin in Jalta voor dat Polens westgrens slechts gedeeltelijk met de Oder zou samenvallen maar dat Polen in het zuiden (zie kaart V) nog méér Duits grondgebied zou krijgen

¹ Dat de desbetreffende afspraken waren gemaakt, bleek pas uit het Handvest voor de organisatie der Verenigde Naties dat na de conferentie van Jalta werd geformuleerd maar zij kwamen niet in het communiqué voor dat na afloop van de conferentie verscheen. Over die afspraken werd de Nederlandse minister van buitenlandse zaken, mr. E. N. van Kleffens, eind februari ingelicht door het *Foreign Office*. Van Kleffens vond ze, zo tekende hij aan, 'nog erger . . . dan wij verwachtten, omdat de grote mogelijkheden niet alleen een vetorecht zullen hebben tegen haar bedreigende sancties, maar bovendien tot het nemen van besluiten, zodat die [Veiligheids]raad nooit op wettige wijze een afkeurend oordeel zal kunnen uitspreken over een grote mogelijkheid. Dit is wel zeer teleurstellend.' (van Kleffens: 'Dagboek', 26 febr. 1945).